

Pazite da vas pomrčina ne zaslijepi!

U Splitu će pomrčina Sunca biti vidljiva kao djelomična, Mjesec će prekriti oko 62 posto Sunčeva promjera. Prethodne večeri Mjesec će se naći u perigeju, pa će njegov disk imati na nebu oko pet posto veći promjer od Sunčeva

PIŠE MARIJA ČOVIĆ

Je li djelomična pomrčina Sunca, kojoj ćemo u petak svjedočiti s naših prostora, najava mračnih vremena koja nam slijede, najava sudnjeg dana? Ima onih koji u to vjeruju i tvrde kako je pomrčina upozoravajuća poruka koju Bog upućuje cijelom svijetu. Teorije vjerojatno ne bi bile toliko mračne da se u istom danu ne odvijaju tri nebeska događaja: pomrčina Sunca, proljetni ekvinocij (proljeće stiže u 22.45 sati) i takozvani supermjesec, odnosno Mjesec u perigeju, točki najvećeg približavanja Zemlji. Ali, budući da će tada Mjesec biti u fazi mlađaka, nije vidljiv na nebu, supermjesec u fazi punog Mjeseca puno je atraktivniji jer tada izlazi sa zalaskom Sunca i cijele noći plovi nebom, u čemu smo mogli uživati

prošlog ljeta, a opet ćemo imati priliku 28. rujna.

Vidljiva tek djelomično. No, bez obzira na sve teorije koje se ispredaju oko onoga što nas sutra očekuje, nepobitna je činjenica kako ćemo nakon dužeg vremena iz naših krajeva moći vidjeti djelomičnu pomrčinu Sunca, potpuna će biti samo na dijelu sjevernog Atlantika i na nekim tamošnjim slabo nastanjenim otocima.

- U Splitu će pomrčina biti vidljiva kao djelomična, Mjesec će prekriti oko 62 posto Sunčeva promjera. Prethodne večeri Mjesec će se naći u perigeju, pa će njegov disk imati na nebu oko pet posto veći promjer od Sunčeva. Ta dva diska su, naime, prividno približno jednake veličine, iako je stvarni Sunčev promjer puno veći od Mjeseca, a tako je stoga što nam je Mjesec stotine puta bliži - pojašnjava Zoran Knez, astronom-animator iz Zvezdanog sela Mosor.

U Splitu će djelomična pomrčina započeti u 9.31 sati, a bit će okončana u 11.51 sati, dok će Mjesec

pokrivati najveći dio Sunčeva diska u 10.39 sati. Vremenska prognoza nam najavljuje sunčano vrijeme pa ne bi trebalo biti problema u praćenju pomrčine, a svi koji imaju vremena mogu je promatrati i sa zvjezdarnice Zvezdanog sela Mosor. Zvjezdarnica će posjetiteljima biti otvorena od 9.15 sati do završetka pomrčine, a ulaz je slobodan.

Samo kroz filter

Svi koji odnekud drugo budu pratili pomrčinu, moraju biti oprezni, iz Hrvatskog astronomskog saveza naglašavaju kako za vrijeme pomrčine nema nikakve opasnosti za ljudsko zdravlje, ali se u Sunce nikako ne treba direktno gledati ni golim okom, ni kroz sunčane naočale ili nekakva priručna sredstva, nego isključivo posebnim filterima za promatranje Sunca ili u krajnjoj liniji kroz staklo za varenje. Improvizacije nikako nisu poželjne, upozoravaju stručnjaci, promatranje Sunca bez kvalitetne zaštite može prouzročiti trajna oštećenja vida, čak i sljepilo.

No, i uz odgovarajuću zaštitu u Sunce tijekom pomrčine ne bi trebalo gledati duže od nekoliko sekundi, potom treba napraviti pauzu od desetak minuta, pa ponovno pogledati. Na taj se način ujedno može pratiti odvijanje pomrči-

Mogući problemi

••Neki distributeri solarne električne energije upozoravaju kako bi djelomična pomrčina Sunca u dijelovima Europe koji će biti najjače zahvaćeni mogla izazvati probleme. Sustav bi se u razdoblju od tridesetak minuta morao prilagoditi dubokom padu, pa oštrom rastu proizvodnje struje, ali se operateri već mjesecima pripremaju i uspostavljen je sustav kontrole radi bolje koordinacije u slučaju problema.

ne od starta do kraja. Ako nemate filter koji je posebno napravljen za tu svrhu i ima odgovarajući certifikat, pomrčinu se na siguran način može pratiti projekcijom slike Sunca.

U posljednji će trenutak sigurno biti teško pronaći odgovarajuće kvalitetne naočale za promatranje pomrčine, one koje udovoljavaju sigurnosnim uvjetima, kažu nam u riječkoj tvrtki OI Optimus. One inače koštaju 30-40 kuna, ali do sutrašnje pomrčine teško mogu stići do naručitelja. No, za neku sljedeću pomrčinu, a bit će ih još ako se ne obistine one najave o smaku svijeta, treba se na vrijeme pripremiti.

